

Sygn. akt VI Gz 301/15

POSTANOWIENIE

Dnia 8 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SO Anna Harmata (spr.)

SR del. Marta Zalewska

Protokolant: Małgorzata Florek

po rozpoznaniu w dniu 8 stycznia 2016 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. B.

przeciwko (...).pl (...) w R.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 14 maja 2015 r., sygn. akt V GC 862/14

postanawia:

1. oddalić zażalenie
2. pozostawić rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego orzeczeniu kończącemu sprawę.

UZASADNIENIE

W dniu 5 listopada 2014r. Sąd Rejonowy w Rzeszowie zasądził od pozwanego (...).pl (...) w R. na rzecz powoda P. B. kwotę 18 817,75 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

W dniu 26 stycznia 2015r. pozwana spółka wniosła apelację, zawierając w niej wniosek o zwolnienie od opłaty sądowej od apelacji, w uzasadnieniu wskazując, iż nie jest w stanie ponieść tej opłaty z uwagi na brak dostatecznych środków.

Oświadczenie o braku środków w tym zakresie pozwana spółka powieliła w skardze z dnia 4 maja 2015r. na postanowienie referendarza sądowego o odmowie zwolnienia, wskazując na aktualną kondycję finansową spółki, a także realną sytuację gospodarczą.

Pismem z dnia 6 maja 2015r. powód wniósł o udzielenie zabezpieczenia roszczenia wynikającego z wyroku Sądu z dnia 5 listopada 2014 r. do kwoty 21 235 zł. poprzez zajęcie rachunków bankowych pozwanego nr (...) oraz nr (...). Dla uzasadnienia niniejszego powołał wydany w sprawie wyrok oraz podał, iż skoro pozwany, jak wynika z treści wniosku o zwolnienie od kosztów oraz skargi na postanowienie referendarza sądowego z dnia 18.02.2015r. nie jest w stanie uiścić kwoty kilkuset złotych tytułem opłaty sądowej od apelacji i stan ten utrzymuje się przez dłuższy okres czasu (od dnia wniesienia apelacji do dnia wniesienia środka odwoławczego na postanowienie o odmowie zwolnienia od

kosztów postępowania apelacyjnego) to pozwany nie będzie w stanie dokonać zapłaty kwoty zasądzonej wyrokiem z dnia 5 listopada 2014 r. Istnieje więc

znaczne ryzyko, iż po uprawomocnieniu się wyroku w kształcie wydanym przez Sąd Rejonowy wykonanie przedmiotowego orzeczenia może napotkać na najdalej idące trudności ze względu na niewypłacalność pozwanego.

Postanowieniem z dnia 14 maja 2015r. Sąd Rejonowy zabezpieczył roszczenie powoda P. B. poprzez zajęcie rachunków bankowych pozwanego nr (...) i nr (...) - do kwoty 21 235 zł, stanowiącej sumę zabezpieczenia (I), oraz nadał postanowieniu klauzulę wykonalności z urzędu (II).

W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż wniosek zasługuje na uwzględnienie. Powód bowiem powołując się na wyrok z dnia 5 listopada 2014 r. uprawdopodobnił roszczenie. Uprawdopodobnił również interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia .Wyrażone przez powoda twierdzenia jak też wniosek pozwanego o zwolnienie od kosztów postępowania apelacyjnego z uwagi na jego stan majątkowy potwierdzają, iż brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył pozwany zaskarżając go w całości i zarzucając:

- naruszenie art. 730¹ par. 1 kpc poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że powód posiada interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia roszczenia objętego pozwem, w sytuacji gdy powód takiego interesu nie wykazał,

- naruszenie art. 730¹ par. 3 kpc poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji udzielenie zabezpieczenia roszczenia powoda w sposób obciążający pozwanego ponad potrzebę.

Zważywszy na powyższe pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez oddalenie wniosku powoda o udzielenie zabezpieczenia ewentualnie o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez udzielenie zabezpieczenia roszczenia powoda poprzez zajęcie rachunku bankowego nr (...) oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany zarzucił, iż powód nie wykazał, interesu prawnego w zabezpieczeniu tj. aby pozwany faktycznie zaprzestał regulowania zobowiązań, wyzbywał się majątku, ograniczał zakres działalności, zaciągał pożyczki lub kredyty zabezpieczone majątkiem lub by nastąpiło zachwianie możliwości ich spłaty. Sąd Rejonowy oddalił wniosek pozwanego o zwolnienie od opłaty sądowej od apelacji postanowieniem z dnia 18 lutego 2015r. Niniejsze wskazuje na niekonsekwencję Sądu, gdzie z jednej stron Sąd oddalając wniosek o zwolnienie pozwanego z kosztów opłaty sądowej od apelacji wskazuje, że kondycja finansowa pozwanego jest dobra, a z drugiej strony Sąd zabezpiecza roszczenie powoda w sprawie wskazując, że skoro pozwany złożył wniosek o zwolnienie od opłaty sądowej od apelacji, to automatycznie jego sytuacja finansowa jest niekorzystna, co uzasadnia zabezpieczenie roszczenia. Ponadto pozwany zarzucił, iż strona nie może ponosić pośrednio negatywnych konsekwencji korzystania z przysługujących jej w postępowaniu praw.

W ocenie żalącego, Sąd uwzględniając wniosek o zabezpieczenie w całości obciążył zobowiązanego ponad potrzebę ponieważ dokonanie zabezpieczenia w sposób określony we wniosku całkowicie paraliżuje możliwość prowadzenia działalności przez pozwanego, został on pozbawiony wpływu na rachunki bankowe, co z kolei zagraża jego płynności finansowej, a stan ten powoduje niemożność regulowania zobowiązań publiczno-prawnych i prywatno-prawnych, w tym wynagrodzenia zatrudnionym u pozwanego pracownikom jak i współpracownikom.

W odpowiedzi na zażalenie powód wniósł o oddalenie zażalenia oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu powód podał, że uprawdopodobnił on zarówno roszczenie jak i interes prawny. Roszczenie uprawdopodobnił poprzez uzyskanie wyroku. Pozwany wnosząc apelację zawarł w niej wniosek o zwolnienie od kosztów postępowania apelacyjnego, w szczególności poprzez uiszczenie opłaty sądowej od apelacji w kwocie 941 zł, niniejsze powielając w środku odwoławczym od orzeczenia referendarza sądowego oddalającego wniosek.

Zgodnie z twierdzeniami pozwanego zapłata kwoty rzędu 1000 zł przekracza jego możliwości finansowe i twierdzenie to uprawdopodobnia okoliczność uzasadniającą zabezpieczenie a to, iż kondycja finansowa pozwanego stwarza ryzyko niemożności zapłaty kwoty zasądzonej wyrokiem SR w Rzeszowie. Skoro bowiem pozwany nie jest w stanie uiścić kwoty 941 zł tytułem opłaty sądowej od apelacji to nie będzie też w stanie dokonać zapłaty kwoty zasądzonej wyrokiem. Powód wskazał na rozbieżność pomiędzy wymogami z art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, a uprawdopodobnieniem wymaganym w art. 730¹ par. 2 kpc . Odnosząc się do zarzutu naruszenia przez Sąd art. 730¹ par. 3 kpc to powód wskazał, iż argumentacja dotycząca płatności 15.000 euro nie znajduje zastosowania do przedsiębiorcy, który jak twierdzi, nie posiada środków na uiszczenie opłaty sądowej w kwocie 941 zł czyli znacznie mniejszej niż 15.000 euro, podobnie rzecz się ma z argumentacją w zakresie naruszenia interesów osób trzecich pracowników i współpracowników.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie pozwanego nie jest uzasadnione.

Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, iż powód uprawdopodobnił zarówno roszczenie jak i interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

W sprawie został wydany wyrok uwzględniający powództwo z zakresie kwoty 18 817,75zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu, co stanowiło o uprawdopodobnieniu roszczenia.

Wbrew zarzutom pozwanego Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, iż został uprawdopodobniony również interes prawny w zabezpieczeniu. Trzeba bowiem wskazać, iż stosownie do treści art. 730¹ par.2 kpc interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. W przypadku roszczeń pieniężnych niewątpliwie celem postępowania jest uzyskanie kwoty zasądzonej wyrokiem, a podstawą dla niniejszego jest sytuacja finansowa pozwanego pozwalająca na jej zapłatę. Stan majątkowy pozwanego, który nie pozwala na zaspokojenie roszczenia w kwocie jak zasądzona wyrokiem , bądź który zagraża zaspokojeniu tej kwoty stanowi podstawę dla zabezpieczenia roszczenia.

Należy podkreślić, iż jak wskazuje art. 730¹ par.1 kpc nie jest koniecznym udowodnienie - wykazanie powyższej okoliczności. Wystarczającym jest bowiem jej uprawdopodobnienie. Uprawdopodobnienie stanowi jedynie surogat dowodu zwolniony od ścisłych formalności dowodowych , co znajduje swój normatywny wyraz w treści art. 243 kpc. Uprawdopodobnienie jest więc środkiem odmiennym i odrębnym od udowodnienia. W niniejszej sprawie powód jak środek uprawdopodobnienia sytuacji finansowej pozwanego zagrażającej zaspokojeniu roszczenia wskazał własne oświadczenie pozwanego, z którego wynikało, iż sytuacja finansowa pozwanego nie pozwalała na zapłatę kwoty 941 zł.

Istotnie w dniu 26 stycznia 2015r. pozwana spółka wniosła apelację, zawierając w niej wniosek o zwolnienie od opłaty sądowej od apelacji, w uzasadnieniu wskazując, iż nie jest w stanie ponieść tej opłaty z uwagi na brak dostatecznych środków.

Oświadczenie o braku środków w tym zakresie pozwana spółka powieliła w skardze z dnia 4 maja 2015r. na postanowienie referendarza sądowego o odmowie zwolnienia, wskazując na aktualną kondycję finansową spółki, a także realną sytuację gospodarczą.

Opłata od apelacji została przez pozwanego uiszczona wprawdzie w dniu 27 lipca 2015r. pozwany jednak nie cofnął wniosku o zwolnienie, w tym samym bowiem dniu , a to 27 lipca 2015r. złożył zażalenie na postanowienie Sądu z dnia 18.06.2015r. o utrzymaniu w mocy postanowienia referendarza o odmowie zwolnienia, braki formalne niniejszego uzupełniając jeszcze w dniu 1.grudnia 2015r.

Na podstawie powyższego tj. oświadczeń pozwanego z dnia 26.01.2015r. i 4 maja 2015r. Sąd Rejonowy logicznie wywnioskował, iż uprawdopodobnionym jest poprzez w/w oświadczenia, że sytuacja finansowa pozwanego zagraża

zaspokojeniu roszczenia powoda w wysokości ok. 20 000 zł. Prawidłowo Sąd Rejonowy przyjął, iż przy zabezpieczeniu wystarczającym jest uprawdopodobnienie, a środek uprawdopodobnienia może stanowić oświadczenie pozwanego co do jego własnej sytuacji majątkowej, który stan swojej kondycji finansowej ocenił i potwierdził. Oświadczenia składane przez strony Sądowi w toku postępowania nawet jeżeli nie są wystarczające dla osiągnięcia celu dla którego zostały złożone, mają swoje konsekwencje.

Trzeba zresztą dodać, iż ani w skardze na orzeczenie referendarza sądowego, ani też w dalszym toku sprawy, już po wydaniu postanowienia o zabezpieczeniu, w tym w zażaleniu na zabezpieczenie pozwany nie stwierdził, by powyższe oświadczenia były nieaktualne, by jego stan majątkowy był na tyle korzystny i stabilny, iż pozwalał na zaspokojenie roszczenia powoda, innymi słowy, aby jego sytuacja finansowa czyniła zbędnym zabezpieczenie roszczenia powoda.

Zarzut pozwanego, iż Sąd wykazał się niekonsekwencją skoro jednocześnie odmówił zwolnienia go od opłaty sądowej od apelacji nie zasługuje na uwzględnienie.

Trzeba podkreślić bowiem, iż wniosek o zabezpieczenie wymaga jedynie uprawdopodobnienia interesu prawnego tj. w realiach niniejszej sprawy uprawdopodobnienia sytuacji finansowej pozwanego. I niniejsze może być uczynione poprzez oświadczenie tegoż pozwanego. Stanowi ono bowiem środek uprawdopodobnienia. Niniejsze jednak nie mogło stanowić wystarczającej przesłanki dla zwolnienia go od opłaty od apelacji, ponieważ dla tegoż zwolnienia art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wymaga już nie uprawdopodobnienia, ale wykazania sytuacji finansowej. Wykazanie zaś łączy się już z koniecznością przedłożenia dla poparcia oświadczenia – dowodów. Niniejszego jednak pozwany już nie uczynił, a to stanowiło podstawę dla wydania najpierw przez referendarza sądowego, a następnie przez Sąd rozstrzygnięcia w przedmiocie odmowy zwolnienia od opłaty od apelacji. Z uzasadnienia Sądu Rejonowego orzekającego w tej mierze postanowieniem z dnia 18 czerwca 2015r. wyraźnie wynika, iż podstawą orzeczenia było, iż pozwana nie przedłożyła dowodów dla okoliczności uzasadniających zwolnienie.

Odnosząc się do drugiego z zarzutów, a to naruszenia przez Sąd art. 730¹ par. 3 kpc to również w tej mierze brak podstaw dla uwzględnienia zażalenia. Pozwany w uzasadnieniu niniejszego wskazał, iż zabezpieczenie na dwóch rachunkach bankowych powoduje niemożność regulowania przez niego zobowiązań publiczno-prawnych jak i prywatno-prawnych, w szczególności wypłaty wynagrodzenia zatrudnionych pracownikom i współpracownikom. Jak więc wynika z powyższego intencją żalącego się jest uzyskiwanie wpływów na jeden z rachunków, a następnie wypłata z niego środków pieniężnych.

Wskazać należy, iż celem zabezpieczenia jest zapewnienie powodowi należytej ochrony, przy czym ochrona ta nie może być iluzoryczna. Tymczasem zwolnienie spod zabezpieczenia jednego z rachunków pozwanego po to, by mógł z niego wydatkować wpływające na rachunek ten środki finansowe właściwie ogranicza zakres i cel zabezpieczenia. Pozwany nie twierdzi, iż na drugim z tych rachunków znajduje się kwota wystarczająca dla zabezpieczenia roszczenia, uchylenie zajęcia na jedno z kont w istocie spowoduje możliwość rozdysponowania tych środków, unicestwiając cel zabezpieczenia. Odnośnie natomiast wypłaty wynagrodzenia pracownikom jako obowiązku należnego pracodawcy oraz kosztów prowadzonej działalności gospodarczej to ustawodawca przewidział w tym zakresie możliwość wynikającą z art. 752² par. 2 kpc, decyzja w zakresie wniosku w tym zakresie należała do pozwanego.

Zważywszy na powyższe orzeczono jak w sentencji na mocy art. 385 kpc w zw. z art. 397 par. 2 kpc.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)(...)